

KÚRIA

Bfv.I.54/2014/6.szám

A Kúria Budapesten, a 2014. év június hó 24. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A szerzői jogok megsértésének vétsége és más bűncselekmények miatt folyamatban volt büntetőügyben a terhelt által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Békéscsabai Városi Bíróság 13.B.206/2012/17. számú, valamint a Gyulai Törvényszék 4.Bf.83/2013/5. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Békéscsabai Városi Bíróság a 2012. október 19-én kihirdetett 13.B.206/2012/17. számú ítéletével a terheltet bűnösnek mondta ki 27 rendbeli szerzői jogok megsértésének vétségében [1978. évi IV. törvény 329/A. § (1) bekezdés II. fordulat], 2 rendbeli üzletszerűen elkövetett szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértésének büntetében [1978. évi IV. törvény 329/A. § (1) bekezdés II. fordulat (3) bekezdés a) és b) pont] és 210 rendbeli üzletszerűen elkövetett szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértésének büntetében [1978. évi IV. törvény 329/A. § (1) bekezdés II. fordulat és (3) bekezdés b) pont]; ezért halmazati büntetésül egy év hat hónapi börtönbüntetésre ítélte, melynek végrehajtását három évi próbaidőre felfüggesztette, és megállapította, hogy a terhelt a szabadságvesztés végrehajtásának esetleges elrendelése esetén a büntetés háromnegyed részének kitöltése után bocsátható feltételes szabadságra; emellett tizenegymillió-háromszázkilencezer-nyolcszáznyolcvanhárom forint vagyonekőbzást rendelt el vele szemben. Rendelkezett a polgári jogi igényekről, a bűnjelekről, az eljárási illeték és a bűnügyi költség viseléséről; ugyanakkor a terheltet 1 rendbeli, üzletszerűen elkövetett, szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértése

büntették [1978. évi IV. törvény 329/A. § (1) bekezdés és (3) bekezdés a) és b) pont] vádja alól felmentette.

A másodfokon eljáró Gyulai Törvényszék a 2013. augusztus 15-én meghozott 4.Bf.83/2013/5. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta: a 210 rendbeli üzletszerűen elkövetett szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértésének büntetést az 1978. évi IV. törvény 329/A. § (1) bekezdés II. fordulata és a (3) bekezdés b) pontja szerint minősítette; a terhelt által fizetendő eljárási illeték összegét 598.224 forintba felemelte, a vagyonekbeírás összegét 4.502.993 forintba, a terheltet terhelő büntető költség összegét 2.879.780 forintba mérsékelte.

Egyebekben az első fokú ítéletet helybenhagyta azzal, hogy a 2 rendbeli üzletszerűen elkövetett szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértése büntettként értékelte cselekmény megnevezéséből mellőzte az „üzletszerűen elkövetett” megjelölést.

A jogerős határozatok ellen a terhelt felülvizsgálati indítványt terjesztett elő, azt a Be. 416. § a), b) és c) pontjára alapozva.

Indítványában arra hivatkozott, hogy a vád nem felelt meg a törvényben előírt feltételeknek és a BkV 4. számú véleményben rögzített elvárásoknak, így nem volt törvényes és érdemi elbírálásra alkalmas; emellett a vádirat kellékhianyos is, a vádiratból nem derült ki, hogy az ügyész által megjelölt bizonyítékok mely tények bizonyítására szolgáltak; az ügyész hivatkozása a filmalkotások értékesítési céllal történő tartására még bizonyítottság esetén sem alkalmas a bűncselekmény megállapítására a törvényi tényállás második fordulata alapján.

Utalt arra is, hogy nem nyert bizonyítást, miszerint a munkahelyének recepcióján filmlistát helyezett el abból a célból, hogy a dolgozók abból tölthessenek, és a vádiratban hivatkozott értékesítések idejének megjelölése nélkül nem állapítható meg az sem, hogy a bűncselekmény az elévülési idő lejártá előtt, vagy az után valósult meg, így büntetőjogi felelőssége sem állapítható meg.

Mindezek miatt elsődlegesen arra tett indítványt, hogy a megtámadott határozatokat a Kúria helyezze hatályon kívül és szüntesse meg vele szemben az eljárást, vagy utasítsa a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságot új eljárásra, másodlagosan pedig arra, hogy a Kúria maga hozzon a törvénynek megfelelő határozatot.

A Legfőbb Ügyészség a felülvizsgálati indítványt - ugyan a terhelt

által hivatkozottaktól eltérő okból - részben alaposnak találta.

Kizártnak ítélte meg a felülvizsgálatot az indítvány azon részében, amelyben a terhelt a bizonyítékok mérlegelését, és így a megállapított tényállást támadta, és megalapozatlannak a vádat vitató részében, miután álláspontja szerint a vád és annak módosítása is megfelelt a Be. 2. § (2) bekezdésében írtaknak.

Egyebekben azonban - a BH 1995.380. szám alatt közzétett eseti döntésre hivatkozva - kifejtette, hogy a büntető törvény időbeli hatályának érvényesülése szempontjából a bűnhalmazatban álló bűncselekmények kapcsán elsődlegesen azt kell vizsgálni, hogy a vád tárgyává tett cselekmény az elbírálás időpontjában hatályos büntetőjogi rendelkezések is büntetni rendelik-e, és amennyiben az újabb törvényi rendelkezés értelmében a magatartás már nem büntethető, felmentő rendelkezés meghozatalának van helye; majd a fennmaradó bűncselekmények kapcsán kell azt vizsgálni, hogy a terhelt számára az elkövetéskor vagy az elbíráláskor hatályos törvényi rendelkezések biztosítanak enyhébb elbírálást.

Ezért álláspontja szerint a másodfokú határozat meghozatalakor a már hatályban lévő 2012. évi C. törvény, a Btk. 462. § (2) bekezdés d) pontjára figyelemmel az irányadó tényállás I. pontjában felsorolt cselekmények közül 26 rendbeli, a II. pontban felsorolt cselekmények közül pedig 193 rendbeli már nem bűncselekménynek, hanem szabálysértésnek minősült, mivel ezekkel a szerzői vagy a szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértését százezer forintot meg nem haladó értékre követte el a terhelt.

Utalt arra is, hogy ugyan a Btk. 385. § (1) bekezdése a szerzői jogok megsértését - a korábbi rendelkezésektől eltérően - immár összefoglalt bűncselekményként szabályozza, azaz a cselekmény rendbelisége nem igazodik a sértettek számához, azonban álláspontja szerint csak önmagukban is bűncselekménynek minősülő cselekmények tartozhatnak az összefoglalt bűncselekménybe, a szabálysértést megvalósító cselekmények az összefoglalt bűncselekmény körén kívül, szabálysértésként bírálандók el. Miután azonban a fennmaradó, a tényállás I/16., II/19., 24., 51., 59., 65., 66., 81., 83., 94., 113., 114., 164., 169., 174., 191., 193., 194., 204., 205. pontja szerinti cselekményekkel okozott vagyoni hátrány - a szabálysértésnek minősülő cselekmények figyelmen kívül hagyása után is - 11.799.852 forint, és így azok 1 rendbeli, a Btk. 385. § (1) bekezdésébe ütköző és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő szerzői jogok jelentős vagyoni hátrányt okozó megsértése büntetnének megállapítására lennének alkalmasak, és a Btk. szerinti minősítés mellett az irányadó büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, az e törvény szerinti minősítés nem eredményezne kedvezőbb elbírálást a terheltre nézve.

Emellett utalt arra is, hogy az eljáró bíróságok tévedtek a cselekmények jogi minősítésekor; bár az elsőfokú bíróság azt fejtette ki, hogy az elkövetéskor hatályos anyagi jogi szabályokat alkalmazta (első fokú ítélet 53. oldala), ugyanakkor azonban az 1978. évi IV. törvény 2012-ben, a határozat meghozatalakor hatályos rendelkezéseinek figyelembevételével minősítette a bűncselekményeket, holott - ahogy azt a másodfokú bíróság megállapította - a terhelt a 2007. december 18. napján foganatosított házkutatást megelőzően, 2005., 2006. és 2007. évben követte el a cselekményeket.

Álláspontja szerint az elkövetéskor hatályos anyagi jogi rendelkezésekre figyelemmel a terheltnek a továbbra is bűncselekménynek minősülő cselekményei helyesen 2 rendbeli, az 1978. évi IV. törvény 329/A. §-ban meghatározott és a (2) bekezdés a) pontja szerint büntetendő szerzői jogok jelentős vagyoni hátrányt okozó megsértése büntettének, továbbá 18 rendbeli, az 1978. évi IV. törvény 329/A. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés b) pontja szerint büntetendő, üzletszerűen elkövetett szerzői jogok megsértése büntettének minősülnek.

Erre tekintettel megítélése szerint a vagyonekbezés összegét helyesen 2.298.347 forintban kell megállapítani, miután a terhelt ezekkel a cselekményekkel 11.799.852 forint vagyoni hátrányt okozott, és abból - ahogy azt a BKv 68. számú vélemény II. pontja is tartalmazza - le kell vonni a megítélt polgári jogi igények teljes összegét.

Mindezek alapján arra tett indítványt, hogy

- a Kúria a megtámadott határozatokat a Be. 427. § (1) bekezdés a) és b) pontja alapján változtassa meg, a terheltet 26 rendbeli szerzői jogok megsértése vétségének, illetve 193 rendbeli üzletszerűen elkövetett szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértése büntettének vádja alól a Be. 331. §-ának (1) bekezdése, valamint a 6. § (3) bekezdés a) pont I. fordulata alapján mentse fel, mert a cselekmények az elbíráláskor már nem bűncselekmények;
- ugyanezen cselekmények kapcsán a tulajdon elleni szabálysértés miatt az eljárást a Be. 337. § (1) bekezdése és a szabálysértési törvény 83. § (1) bekezdés h) pontja alapján - elévülés okából - szüntesse meg;
- a fennmaradó cselekményeket minősítse az elkövetéskor hatályos 1978. évi IV. törvény alapján 2 rendbeli, a 329/A. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő szerzői jogok jelentős vagyoni hátrányt okozó megsértése büntettének, továbbá 18 rendbeli, a 329/A. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés b) pontja szerint minősülő üzletszerűen elkövetett szerzői jogok megsértése büntettének;
- a vagyonekbezés összegét 2.298.347 forintban állapítsa meg;
- a felmentéssel érintett vádpontokkal összefüggő polgári jogi

igények elbírálására vonatkozó ítéleti rendelkezéseket helyezze hatályon kívül, és ezen polgári jogi igények érvényesítését utasítsa a törvény egyéb útjára (BF.104/2014.).

A terhelt az ügyészi indítványra tett észrevételeiben - az abban írt felmentési indítvánnyal egyetértve - a felmentését kérte a tényállás II/51. pontjában írt cselekményen túl a II/59. és a II/205. pontban írt cselekmény vádja alól is, mert álláspontja szerint ezek a cselekmények sem bűncselekmények, az azzal megvalósított szabálysértések pedig elévültek.

Emellett kifejtette, hogy a tényállás II/66. és II/81. pontjában írt cselekményt a bíróság törvénysértően minősítette az 1978. évi IV. törvény 329/A. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés b) pontja szerint büntetendőnek, mivel nem vették figyelembe, hogy a lemezre írási időpontokra tekintettel mely művek vonatkozásában állt be az elévülés, továbbá nem lehetett egyértelműen megállapítani a minősítéshez szükséges értékeket sem.

Indítványozta azt is, hogy a Kúria a tényállás II. pontjában írt valamennyi cselekmény kapcsán hozzon felmentő ítéletet, mert a Btk. 385. § (1) bekezdése szerint a cselekmények már egyébként sem bűncselekmények, miután a tényállás szövegezéséből kikerült a célzatos módon történő elkövetési magatartás, vagyis az 1978. évi IV. törvény 329/A. § (1) bekezdésének első fordulata.

A fennmaradó bűncselekmények miatt pedig a lehető legenyhébb büntetés kiszabását, továbbá a bűnügyi költség arányos leszállítását kérte.

A Kúria a Be. 423. § (4) bekezdésében írtakra figyelemmel a határozatokat a felülvizsgálati indítványban meghatározott okok alapján vizsgálta felül, emellett figyelemmel volt az ugyanezen törvényhely (5) bekezdése alapján a 416. § (1) bekezdés c) pontjában felsorolt, az indítványozó által nem hivatkozott - feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező - esetleges eljárási szabálysértésekre is.

A Be. 423. § (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, és az a felülvizsgálati indítványban nem is támadható.

A terhelt akkor, amikor arra hivatkozott, hogy az ítéleti tényállás megalapozatlanul tartalmazta, miszerint az általa értékesíteni kívánt filmalkotásokról, zeneművekről listát helyezett el munkahelye recepcióján annak érdekében, hogy a dolgozók rendelkezzenek belőlük, illetve azt sérelmezte, hogy a bíróság a mellette szóló bizonyítékokat nem értékelte, illetve a többi bizonyíték értékelése iratellenes volt, a bizonyítékokon és a

bíróság bizonyíték-értékelő tevékenységén keresztül a törvényi tilalom ellenére az irányadó tényállást támadta; így az indítvány ezen részével a Kúria érdemben nem is foglalkozott.

A Be. 373. § (1) bekezdés c) pontja szerint feltétlen hatályon kívül helyezési, egyben a 416. § (1) bekezdés - indítványban felhívott - c) pontja alapján felülvizsgálati ok, ha a bíróság törvényes vád hiányában járt el.

Azonban - ahogy azt a másodfokon eljáró bíróság is kifejtette ítéletében (2. oldal utolsó, 3. oldal 1-5. bekezdés) - a kiegészített, illetve módosított vád törvényes volt. Tartalmazta a terhelt azonosítására alkalmas adatokat, pontosan körülírta azokat a büntető törvénybe ütköző cselekményeket, amelyekkel a terheltet vádolta, és indítványt tett a bírósági eljárás lefolytatására; így megfelelt a törvényes vád Be. 2. § (2) és (3) bekezdésében írt feltételeinek.

Nem foghatott helyt ebben a körben az a terhelti kifogás sem, hogy azért sem törvényes a vád, mert nem tartalmazta minden egyes cselekményre lebontva az elkövetési időt; a módosított vád szerint a terhelt az igen nagy számú cselekményt 2005. és 2007. közötti időben követte el, így az azokhoz fűződő jogkövetkezmények, így a cselekmények büntethetőségének esetleges elévülése is elbírálhatóvá vált; ekként a vád - szemben az általa kifejtettekkel - megfelelt a Kúria BKv 1. számú kollégiumi véleményében kifejtett feltételeknek is.

Az általa a vádban indítványozott bizonyítékok kapcsán kifogásoltak pedig olyan kellékhányban minősülnek, amelyek nem érintik a vád törvényességét.

Így az indítvány ezen hivatkozása nem megalapozott.

Azok az esetleges szabálysértések pedig, amelyekre ezt meghaladóan a terhelt utalt, így az ügyész számára a hiányok pótlása érdekében adott határidő meghosszabbítása, illetve az általa előterjesztett kifogás elutasítása, nem tartoznak a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott eljárási szabálysértések közé, így ezek miatt felülvizsgálatnak nincs helye.

A Be. 416. (1) bekezdés - indítványozó által felhívott - a) pontja szerint felülvizsgálati ok, ha a terhelt bűnösségének megállapítására büntető anyagi jogi szabály megsértésével került sor, míg a b) pont alapján felülvizsgálatnak akkor van helye, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése vagy a büntető anyagi jog más szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki vagy törvénysértő intézkedést alkalmaztak.

A terhelt indítványában akkor, amikor arra hivatkozott, hogy cselekményei túlnyomó részt elévültek, így bűnösségének megállapítására törvénysértően került sor, anyagi jogi szabály megsértésére hivatkozott, így a Kúria az indítvány e része alapján a megtámadott határozatokat felülbírált.

Az 1978. évi IV. törvény 33. § (1) bekezdés b) pontjára figyelemmel a terhelt terhére megállapított valamennyi bűncselekmény büntethetőségének elévülési ideje legalább három év volt, míg az elbíráláskor hatályos rendelkezés - a Btk. 26. § (1) bekezdése - szerint ez az idő legalább öt év.

Ugyanakkor az 1978. évi IV. törvény 35. § (1) bekezdése, - ahogy a Btk. 28. § (1) bekezdése szerint is - az elévülést félbeszakítja a bíróság, az ügyész, a nyomozó hatóság által az elkövető ellen a bűncselekmény miatt foganatosított büntetőeljárási cselekmény, és a félbeszakítással az elévülés határideje ismét elkezdődik.

Az irányadó tényállás szerint a terhelt a terhére megállapított cselekményeket 2005-2007. között követte el; így - ahogy arra a másodfokon eljáró törvényszék utalt is - e cselekmények elévülését a 2007. december 18. napján foganatosított házkutatás félbeszakította, miután arra az elkövetéstől számított három éven belül került sor. A félbeszakítással újra elkezdődött elévülési időt ezt követően újra és újra félbeszakította valamennyi, a nyomozás során a vádlott ellen foganatosított és a büntetőeljárás előbbre vitelét szolgáló hatósági intézkedés, majd 2010. október 3-án a vádemelés, illetve a bíróság által a 2011-ben, 2012-ben és 2013-ban tartott tárgyalások.

Így nem megalapozott az indítvány abban a részében sem, amelyben a terhelt a bűnösség törvénysértő megállapítását vélelmezte az elévülés figyelmen kívül hagyása miatt.

Az 1978. évi IV. törvény 2. §-a szerint a bűncselekményt az elkövetésekor hatályos törvény szerint kell elbírálni, és csak akkor van helye az elbíráláskor hatályos törvény alkalmazásának, ha aszerint a cselekmény már nem bűncselekmény, vagy az enyhébben bírálendő el. Ugyanígy rendelkezik a Btk. 2. § (1) és (2) bekezdése.

A töretlen bírói gyakorlat szerint - amint arra a Legfőbb Ügyészség is utalt, és ahogy azt az általa is hivatkozott, BH. 1995/380. szám alatt közzétett eseti döntés, továbbá a Kúria HGY 2003/925., Bhar.II.1513/2013/9. számú határozatai is tartalmazzák - a bűnhalmazatban álló bűncselekmények esetén azt kell elsődlegesen a büntető törvény időbeli hatálya kapcsán a bíróságnak vizsgálnia, hogy az elbírálás időpontjában hatályos büntetőjogi rendelkezés büntetni rendeli-e valamennyi, a halmazatot alkotó, az elkövetéskor

bűncselekménynek minősülő magatartást, és amennyiben nem, akkor az ilyen cselekmények vádja alól felmentésnek - vagy az eljárás megszüntetésének - van helye.

Ezt követően kell a bíróságnak azt vizsgálnia, hogy a halmazatban álló egyéb bűncselekmények miatt a terhelttel szemben az elkövetéskor vagy az elbíráláskor hatályos törvényi rendelkezések biztosítanak-e enyhébb elbírálást; ennek során valamennyi, az ügyben jelentőséggel bíró rendelkezést egybe kell vetnie.

A Btk. 2. §-a olyan anyagi jogi rendelkezés, amelynek figyelmen kívül hagyása a terhelt bűnösségének törvénytörő megállapítását eredményezheti, ezért ez esetben a Be. 416. § (1) bekezdés a) pontjára figyelemmel van helye felülvizsgálatnak; amennyiben pedig az elbíráláskor hatályos törvényi rendelkezés enyhébb elbírálást eredményez, és ennek figyelmen kívül hagyása miatt törvénytörő minősítés és ennek következtében törvénytörő büntetés kiszabására, illetve intézkedés alkalmazására került sor, a 416. § (1) bekezdés b) pontjára figyelemmel van helye felülvizsgálatnak.

Ezért a Kúria a felülvizsgálati eljárásban a megtámadott határozatokat ezen okok kapcsán erre tekintettel is felülvizsgálta.

Azonban a Legfőbb Ügyészség erre alapított, a terhelt részbeni felmentést célzó indítványát - amelyhez a terhelt is csatlakozott - a Kúria nem találta alaposnak.

Az 1978. évi IV. törvény 329/A. § (1) bekezdése szerint az, aki másnak a szerzői jogról szóló törvény alapján fennálló szerzői vagy ahhoz kapcsolódó jogát haszonszerzés végett vagy vagyoni hátrányt okozva megsérti, elköveti a szerzői jogok megsértésének vétségét, és ezért két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. A törvényhely - 2009. január 11. napjáig hatályos - (2) bekezdése szerint a büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés volt, ha a szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértését jelentős vagyoni hátrányt okozva [a) pont], illetve üzletszerűen [b) pont] követték el.

Az elbíráláskor hatályos 2012. évi C. törvény - a Btk. - 385. § (1) bekezdése szerint a szerzői jogok megsértésének vétségét követi el az, aki másnak vagy másoknak a szerzői jogról szóló törvény alapján fennálló szerzői vagy ahhoz kapcsolódó jogát vagy jogait vagyoni hátrányt okozva megsérti, és ezért két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő; a (3) bekezdés szerint a büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a vagyoni hátrány nagyobb, míg a (4) bekezdés a) pontja szerint az, aki a szerzői jogok megsértését jelentős vagyoni hátrányt okozva követi el, büntett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel

büntetendő.

Azaz a Btk. szerinti tényállásból a korábbi szabályozáshoz képest kizárólag a haszonszerzési célzatot megfogalmazó elkövetési forma, és ehhez kapcsolódóan az üzletszerű elkövetés mint minősítő körülmény maradt ki.

Kétségtelen, hogy a Btk. 385. § (5) bekezdése akként rendelkezik, hogy nem valósítja meg az (1) bekezdés szerinti bűncselekményt, aki másnak vagy másoknak a szerzői jogról szóló törvény alapján fennálló szerzői vagy ahhoz kapcsolódó jogát vagy jogait többszörözéssel vagy lehívásra történő hozzáférhetővé tétellel sérti meg, feltéve, hogy a cselekmény jövedelemszerzés célját közvetve sem szolgálja.

Ennek a büntethetőséget kizáró oknak a megállapítására azonban kizárólag a kisebb súlyú - a kisebb vagyoni hátrány mértékét, azaz a Btk. 459. § (6) bekezdés a) pontjára figyelemmel az ötszázezer forintot meg nem haladó vagyoni hátrányt okozó - cselekményekhez kapcsolódóan kerülhet sor; emellett az irányadó tényállás szerint a terhelt cselekményeit jövedelemszerzés céljából követte el, így rá nézve ez a rendelkezés - az okozott vagyoni hátrány mértékétől függetlenül - nem alkalmazható.

Így a terhelt terhére megállapított bűncselekményeket mind az azok elkövetésekor hatályos 1978. évi IV. törvény, mind az elbíráláskor hatályos Btk. büntetni rendeli.

Ugyanakkor a Btk. 385. § (1) bekezdése szerinti bűncselekmény összefoglalt bűncselekmény, így törvényi egységet alkot az elkövetőnek az egy vagy több jogosult szerzői vagy ahhoz kapcsolódó jogát vagy jogait sértő, akár egységes akarat-elhatározással egy alkalommal, akár eltérő akarat-elhatározással, különböző alkalommal elkövetett és egy eljárásban elbírált valamennyi cselekménye, függetlenül attól, hogy az egyes cselekményekkel milyen mértékű vagyoni hátrányt okozott.

Így ebbe a törvényi egységbe - a Legfőbb Ügyészség álláspontjával szemben - beletartoznak azok a rész-cselekmények is, amelyek egyébként külön-külön szabálysértésnek minősülnének, feltéve, hogy az egy eljárásban elbírált cselekményekkel összesen okozott vagyoni hátrány a százezer forintot meghaladja; a Btk. 462. § (1) bekezdés d) pontja szerint ugyanis nem valósul meg bűncselekmény, ha a szerzői vagy a szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértését százezer forintot meg nem haladó értékre követik el.

Ezzel összhangban rendelkezik a Szabs. tv. 238/A. § (1) bekezdése is; e rendelkezés szabálysértésként rendeli büntetni a másnak vagy másoknak a szerzői jogról szóló törvény alapján fennálló szerzői

vagy ahhoz kapcsolódó jogát sértő cselekményeket akkor, ha a cselekménnyel vagy cselekményekkel összesen okozott vagyoni hátrány a százezer forintot nem haladja meg.

Azaz a szabálysértési tényállás is összefoglalt cselekményt tartalmaz, amelyet az elkövető az akár azonos, akár különböző sértettek sérelmére az azonos vagy különböző időpontokban elkövetett és összesen százezer forintot meg nem haladó vagyoni hátrányt okozó cselekményt valósítanak meg.

Akkor pedig, ha a vagyoni hátrány ezt az összeget meghaladja, a cselekmény már bűncselekmény; ebből következően a bűncselekményegységet ilyenkor az egyébként külön-külön szabálysértésnek minősülő cselekmények alkotják.

Így a terhelt által elkövetett cselekmények az elbíráláskor hatályos törvény szerint ugyan már nem képeznének bűnhalmazatot, azonban valamennyi cselekmény beletartozna az összefoglalt bűncselekmény tényállásába, amit az egyes rész-cselekményekkel okozott vagyoni hátrány összegzése alapján kellene minősíteni. Ennek megfelelően az összegzett vagyoni hátrányra, a 14.226.398 forintra (másodfokú ítélet 5. oldal harmadik bekezdés) tekintettel a bűncselekmény - mivel azzal a terhelt a Btk. 459. § (6) bekezdés c) pontjára figyelemmel jelentős vagyoni hátrányt okozott - a Btk. 385. § (4) bekezdés a) pontja alapján minősülne, amit a törvény egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel rendel büntetni.

Ehhez képest az elkövetéskor hatályos 1978. évi IV. törvény szerint a terhelt terhére megállapított, bűnhalmazatot alkotó bűncselekmények közül a legsúlyosabb cselekmény - a tényállás II/81. pontja szerinti, amellyel a sértettnek a terhelt 3.964.076 forint vagyoni hátrányt okozott a 329/A. § - elkövetéskor hatályos - (2) bekezdés a) és b) pontja szerint minősül és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. Az e törvénynek a halmazati büntetésre vonatkozó szabályai - a 85. § (2) és (3) bekezdése - alapján így a vele szemben irányadó büntetés két hónaptól négy és fél évig terjedő szabadságvesztés, aminek a Btk. 385. § (4) bekezdés a) pontja szerint kiszabandó büntetés, azaz az egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés mindenképpen szigorúbb.

Ennek megfelelően a terhelt cselekményeinek az elbíráláskor hatályos törvényi rendelkezések szerinti minősítése nem eredményezett volna kedvezőbb elbírálást a terheltre nézve, így nem szegett anyagi jogi szabályt a másodfokon eljáró bíróságnak, amikor a terhelt büntetőjogi felelősségének megállapításánál az 1978. évi IV. törvény 2. §-ának az elbíráláskor hatályos törvény visszamenő hatályára vonatkozó rendelkezésére nem volt figyelemmel.

Ahogy arra a Legfőbb Ügyészség is utalt, mindemellett az eljáró bíróságok tévesen minősítették a terhelti cselekmények közül a jelentős vagyoni hátrányt okozókat az 1978. évi IV. törvény 329/A. § (3) bekezdés a) és b) pontja szerint büntetendőnek, illetve a 210 rendbeli szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértésének büntettét a 329/A. § (3) bekezdés b) pontja szerint büntetendőnek. Ezek a rendelkezések ugyanis nem a bűncselekmények elkövetésekor, hanem az első fokú ítélet meghozatalakor voltak hatályban; akkor pedig, amikor a másodfokú bíróság ítéletét meghozta, már nem az 1978. évi IV. törvény, hanem a 2012. évi C. törvény, azaz a Btk. volt hatályos.

Miután elbíráláson a következetes bírói gyakorlat mindig a határozat jogerőre emelkedésének időpontját érti, nyilvánvaló, hogy az eljáró bíróságok által figyelembe vett anyagi jogi szabályok sem az elkövetéskor, sem az elbíráláskor nem voltak hatályosak.

Miután a fent kifejtetteknek megfelelően az elbíráláskor hatályos anyagi jogi szabályok nem eredményezhettek a terhelttel szemben kedvezőbb elbírálást, a terhére megállapított, az általa haszonszerzés végett, egyben vagyoni hátrányt okozóan elkövetett bűncselekmények helyesen - az 1978. évi IV. törvény elkövetéskor hatályos rendelkezéseinek megfelelően - 2 rendbeli, a 329/A. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés a) és b) pontja szerint is minősülő, szerzői joghoz kapcsoló jogok megsértése büntettének, 210 rendbeli, a 329/A. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés b) pontja szerint minősülő, szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértése büntettének, valamint 27 rendbeli, a 329/A. § (1) bekezdésébe ütköző és aszerint büntetendő szerzői jogok megsértése vétségének minősülnek.

Miután azonban az ezen bűncselekményekkel kapcsolatos szabályozást módosító, 2009. január 12-én hatályba lépett 2008. évi XCII. törvény rendelkezései a terhelt terhére megállapított bűncselekmények büntetési tételét nem változtatták meg, és a kiszabott büntetés neve és mértéke az 1978. évi IV. törvény egyéb anyagi jogi szabályainak is megfelel, a törvényt sértő minősítés nem eredményezett törvényt sértő büntetést.

Sérlemelte a terhelt a vagyonelkobzás alkalmazását is, arra hivatkozva, hogy az irányadó tényállás nem tartalmazza a terhére megállapított cselekményekkel, az általa többszörözött és lemezre másolt filmalkotások, zeneművek értékesítésével általa elért bevételeket, így vele szemben az intézkedés alkalmazásának nem volt alapja.

Az 1978. évi IV. törvény 77/B. § (1) bekezdés a) pontja szerint vagyonelkobzást kell elrendelni arra a vagyona, amelyet az elkövető a bűncselekmény elkövetése során vagy azzal összefüggésben

szerzett. A vagyonekobbzás célja - ahogy azt a Kúria Bkv 68. számú, a másodfokon eljáró törvényszék által is hivatkozott kollégiumi véleménye is tartalmazza - a bűnösül elért vagyongyarapodás elvonása.

A terhelt vagyona önmagában is gyarapodott a filmalkotások, zeneművek engedély nélküli többszörözésével, azaz a terhére megállapított bűncselekmények elkövetése révén, függetlenül attól, hogy a másolt művek értékesítésére sor került-e, mégpedig legalább az okozott vagyoni hátránynak megfelelő mértékben.

Ahogy arra a másodfokú bíróság is utalt, az 1978. évi IV. törvény 77/B. § (5) bekezdés a) pontjára figyelemmel - a felhívott kollégiumi vélemény II. 1. c) pontjában foglaltaknak is megfelelően - akkor, ha a bíróság a polgári jogi igénynek helyt ad [Be. 335. § (1) bekezdés], annak összegével a vagyonekobbzás mértékét megfelelően csökkenti, illetve mellőzi annak érdekében, hogy az intézkedés ne vonja el az elkövető olyan vagyonát, amelyből a polgári jogi igénynek helyt adó rendelkezés szerinti kártérítés kielégíthető.

Ennek megfelelően a vagyonekobbzás alkalmazása és annak mértéke sem törvénysértő.

Miután a minősítés felülvizsgálatának a Be. 416. § (1) bekezdés b) pontjára figyelemmel csak akkor van helye, ha az törvénysértő büntetést vagy törvénysértő intézkedést eredményezett, és a kiszabott büntetés, alkalmazott intézkedés törvényes, a Kúria a megtámadott határozatok szerinti minősítést érintetlenül hagyta.

Kétségtelen, hogy mind az első-, mind a másodfokú bíróság több - határozat-szerkesztési hibákban megjelölt - eljárási szabályt megsértett.

Így az elsőfokú bíróság annak ellenére, hogy az eljárás felfüggesztését követően a tárgyalást - a hat hónap eltelte miatt - a Be. 287. § (3) bekezdésére figyelemmel előlről kezdte, az ítélet fejrészában olyan tárgyalási napokat is felsorolt, amelyek az eljárás megismétlése miatt már nem voltak relevánsak.

Emellett az ítélet tényállásában - oda nem tartozóan - feltüntette azt is, hogy az egyes cselekményekkel okozott vagyoni hátrány mértékét mely bizonyíték - melyik szakvélemény - alapján állapította meg, holott a tényállásban kizárólag a bíróság által megállapított tényeket kell rögzíteni.

Tényként rögzítette ugyan, hogy a sértettek közül kik léptek fel magánfélként, azonban összezszerűen nem tüntette fel a bejelentett polgári jogi igényeket; csupán arra utalt, hogy a megállapított

vagyoni hátrány „erejéig” terjesztették azt elő a magánfelek.

A másodfokú bíróság pedig - teljesen oda nem tartózóan - ítéletének rendelkező részében rögzítette azt, hogy az első fokú ítélet felmentő rendelkezése jogerőre emelkedett.

A részjogerő megállapításának ilyen módon nincs is helye. Kétségtelen, hogy a Be. 348. § (2) bekezdése szerint az ítéletnek csak az a felmentő vagy eljárást megszüntető rendelkezése bírálható felül, amely ellen fellebbezéssel éltek, ez azonban nem jelenti azt, hogy akkor, ha a terhelttel szemben hozott egyéb rendelkezések ellen fellebbezést jelentettek be, helye van annak, hogy a bíróság külön megállapítsa a felmentő, illetve megszüntető rendelkezések jogerőre emelkedését. Az ítélet rendelkező részében pedig még akkor sincs helye a jogerő megállapításának, ha az első fokú ítéletnek a más terheltre vonatkozó rendelkezései tekintetében a jogerő valóban beáll; a Be. 258. § (2) bekezdése meghatározza, hogy mit tartalmaz az ítélet rendelkező része, a jogerőt pedig a Be. 588. § (5) bekezdésének megfelelően ilyenkor is a határozat eredeti példányára vezetett záradékkal kell megállapítani.

Ezek az eljárási szabálysértések azonban nem tartoznak a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontjában felsorolt, felülvizsgálati eljárásra okot adóak közé, és a Kúria nem észlelt az eljárt bíróságok egyikének eljárásában sem a Be. 373. §-a (1) bekezdésének I. b) és c) pontjában, valamint II-IV. pontjának valamelyikében meghatározott - az indítványozó által nem hivatkozott - feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértést sem.

Ezért a Be. 426. §-a alapján - a Be. 424. § (1) bekezdése szerinti tanácsülésen eljárva - a megtámadott határozatokat hatályukban fenntartotta.

A végzés elleni fellebbezést a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, a felülvizsgálatot a Be. 416. §-ának (4) bekezdés b) pontja kizárja. A felülvizsgálati indítvány ismételt benyújtásával kapcsolatos tájékoztatás a Be. 418. §-ának (3) bekezdésén alapul azzal, hogy ez esetben a Kúria az indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Be. 421. § (3) bekezdésére figyelemmel mellőzheti.

Budapest, 2014. június 24.

Dr. Mészár Róza s.k. a tanács elnöke, Dr. Vaskuti András s.k. előadó bíró, Dr. Csák Zsolt s.k. bíró

A kiadmány hitelével:
TóthLné
bíróági tisztviselő